

Praha 19. 8. 2010

47

Lékárny v roce 2009

Pharmacies in 2009

Souhrn

Tato Aktuální informace pojednává o výkonech sítě lékáren za rok 2009 a zaměřuje se na celkové výkony lékařenské péče a na průměrné výkony lékáren základního typu a ústavních, a to na počty přijatých receptů a poukazů a na tržby. Kromě údajů za celou republiku jsou uvedeny též průměrné výkony lékáren základního typu po jednotlivých krajích.

Summary

This Topical Information refers to the outputs of the network of pharmacies in 2009 and it is focused on the total outputs of pharmaceutical service and on average outputs of classical pharmacies and hospital pharmacies, especially on numbers of prescriptions and coupons received as well as on returns. Besides data for the whole country also the average outputs of the classical pharmacies by the single regions are presented.

Výkony lékáren v roce 2009

Celkové tržby za léčiva a zdravotnické prostředky u všech zařízení lékařenské péče za rok 2009 podle zpracovaných výkazů dosáhly 71 698 mil. Kč a oproti roku 2008 vzrostly o 6,0 %. Z toho tržby za léčiva činily v roce 2009 celkem 63 601 mil. Kč, což je cca o 8,4 % více než předcházející rok. Tržby od zdravotních pojišťoven se zvýšily o 12,6 % na 38 479 mil. Kč, z toho tržby od zdravotních pojišťoven za léčiva na recept se zvýšily o cca 12,7 % a tržby od zdravotních pojišťoven za zdravotnické prostředky na poukaz se zvýšily o 11,9 %. Tržby z doplatků pacientů a z volného prodeje dosáhly 16 332 mil. Kč, což je 102,7 % předešlého roku. Počet přijatých receptů činil 72 946 tis. ks, což je o 6,0 % více než v roce 2008, kdy pod vlivem zavedení regulačních poplatků k receptům došlo k propadu na 76,5 % skutečnosti roku 2007. Lékárny základního typu (tj. bez ústavních lékáren) dosáhly celkových tržeb za léčiva a zdravotnické prostředky 46 425 mil. Kč, což je 64,8 % obrátu celého oboru lékařské péče, a přijaly 89,1 % všech odbavených receptů (v roce 2008 to bylo 65,4 % resp. 90,7 %).

V zařízeních lékařské péče celkem pracovalo v počtech přepočtených na úvazky 5 646,36 farmaceutů a 4 707,37 zdravotnických pracovníků nelékařů s odbornou způsobilostí, z toho 4 655,75 farmaceutických asistentů. Z toho v lékárnách základního typu pracovalo 5 021,09 farmaceutů a 3 818,57 zdravotnických pracovníků nelékařů s odbornou způsobilostí, z toho 3 823,44 farmaceutických asistentů, rovněž v přepočtených počtech (zde i v dalším textu a tabulkách se údaje za hodnocené roky týkají průměrných ročních počtů pracovníků a odevzdaných výkazů A080).

Průměrné výkony na 1 lékárně základního typu

Jedna lékárně základního typu v roce 2009 v průměru přijala celkem 29 584 receptů a dosáhla tržby za léčiva a zdravotnické prostředky 21 141 tis. Kč (v roce 2008 celkem 20 149 tis. Kč). V jednom zařízení pracovalo v průměru 2,29 farmaceutů a 1,74 farmaceutických asistentů. Průměrná lékárně základního typu inkasovala 12 818 tis. Kč od zdravotních pojišťoven (2008 - 11 766 tis. Kč) a 6 672 tis. Kč od pacientů za doplatky a volný prodej (2008 - 6 771 tis. Kč). Tržby od zdravotnických zařízení v průměru činily 1 361 tis. Kč, v roce 2008 cca 1 321 tis. Kč.

V porovnání krajů měla nejvyšší tržby za léčiva a zdravotnické prostředky klasická lékárně v Praze, v roce 2009 v průměru cca 26 487 tis. Kč ročně. Nejnižší tržby vykazují klasické lékárně v Jihočeském kraji -v průměru cca 17 867 tis. Kč za rok 2009. Přes vzestup celkových tržeb na průměrnou klasickou lékárně, zvláště tržeb od zdravotních pojišťoven, poklesly průměrné tržby z doplatků a z volného prodeje na jednu provozovnu. U klasických lékáren v krajích Ústeckém a Libereckém došlo dokonce k poklesu celkových průměrných tržeb zejména z důvodu nižší sumy doplatků a nižšího prodeje OTC (over the counter). Zřejmě se jedná o vliv kompenzací regulačních poplatků k receptům v lékárnách ve zdravotnických zařízeních zřizovaných kraji, kdy docházelo k přesunu části zákazníků na tyto „krajské“ lékárně. Průměrné tržby ústavních lékáren za doplatky pacientů a volný prodej vzrůstaly i během roku 2009 - viz příslušná tabulka níže.

Průměrné výkony na 1 ústavní lékárně

Průměrná ústavní lékárně, tzn. lékárně, jež je součástí zdravotnického zařízení ústavní péče, v roce 2009 přijala 75 030 receptů. Dosáhla průměrné tržby za léčiva a zdravotnické prostředky 226 012 tis. Kč (v roce 2008 cca 202 335 tis. Kč), z toho v průměru 125 623 tis. Kč od zdravotnických zařízení (v roce 2008 to bylo 116 786 tis. Kč). Další 86 926 tis. Kč inkasovala od zdravotních pojišťoven, předcházející rok to bylo 73 395 tis. Kč. Podíl plateb od zdravotních pojišťoven na tržbách průměrné ústavní lékárně v roce 2009 činil 38,5 % a podíl plateb od zdravotnických zařízení činil 55,6 %. Uvedený vzájemný poměr tržeb podle plátců spolu s řádově vyšším objemem tržeb je hlavním rozdílem ve výkonech proti lékárnám základního typu, u kterých byl v loňském roce průměrný podíl plateb od zdravotních pojišťoven 60,6 % a průměrný podíl plateb od zdravotnických zařízení 6,4 %.

Celkem 11 542 tis. Kč v ústavní lékárně v roce 2009 tvořily tržby od pacientů za doplatky a volný prodej. V jedné ústavní lékárně pracovalo v přepočtených počtech v průměru 6,04 farmaceutů a 7,16 farmaceutických asistentů.

Zajímavosti

Na 1 recept připadla v roce 2009 v průměru léčiva v hodnotě 598 Kč. Přitom hodnota léků na 1 recept v klasické lékárně byla v průměru 527 Kč, zatímco průměrná hodnota léčiv na 1 recept v ústavní lékárně byla 1 217 Kč. Toto rovněž vypovídá, že sortiment léků v ústavních (nemocničních) lékárnách zahrnuje i speciální nákladné léky. Jednomu poukazu na zdravotnické prostředky odpovídala hodnota 1 084 Kč. Doplatek pacienta na recept byl v roce 2009 v průměru cca 116 Kč, na 1 poukaz cca 42 Kč. Na jednoho obyvatele ČR připadlo v průměru 6,95 receptů a 0,30 poukazů. Na 1 obyvatele ČR připadá za rok 2009 průměrná útrata v lékárně 817 Kč za doplatky na recept/poukaz a 740 Kč za volně prodejné léky nebo zdravotnické prostředky. Na jednu lékárně připadalo v roce 2008 v průměru cca 4 054 obyvatel.

Pozn.: Hodnoty doplatků k receptům a celkových hodnot léčiv na recept od roku 2008 zahrnují příslušné regulační poplatky za recept.

Závěr

Po poklesu celkového počtu receptů v roce 2008 o 23,5 % a počtu poukazů na zdravotnické prostředky o 5,6 % oproti roku 2007 vzrostly opět v roce 2009 celkové počty receptů i poukazů. Tržby zařízení lékárenské péče za léčiva a zdravotnické prostředky pokračovaly v dlouhodobém růstu. Nárůst tržeb od zdravotních pojišťoven byl 12,6 %, tržeb od zdravotnických zařízení 5,9 %, doplatky pacientů k receptům/poukazům vzrostly o cca 0,7 % a volný prodej léčiv a zdravotnických prostředků o 5,0 %. U lékáren základního typu došlo k nárůstu celkových tržeb za léčiva a zdravotnické prostředky na průměrnou provozovnu o 4,9 %. Cca 62,9 % z hodnocených lékáren základního typu mělo v roce 2009 tržby za léčiva a zdravotnické prostředky do 20 mil. Kč, cca 6,7 % z tohoto typu hodnocených lékáren mělo tržby za rok 2009 nad 50 mil. Kč.

Tato Aktuální informace vychází z podkladů získaných sběrem ročního výkazu A (MZ) 1-01 o činnosti zdravotnického zařízení, obor lékárenská péče. Výkazy odevzdalo celkem 2 301 lékáren všeho typu. Veškeré údaje o tržbách shromažďované ÚZIS ČR v rámci tohoto výkazu a zveřejněné v této Aktuální informaci se týkají pouze tržeb za léčiva a zdravotnické prostředky a publikované údaje se vztahují pouze k odevzdaným výkazům.

Vypracoval: Ing. Ivan Popovič

1. Výkony zařízení lékárenské péče celkem v letech 2006–2009

Rok	2006	2007	2008	2009	Index 2009/2008 %	Index 2009/2006 %
recepty celkem v ks	89 404 710	90 001 816	68 841 223	72 946 273	105,96	81,59
poukazy celkem v ks	3 041 862	3 086 216	2 914 092	3 161 773	108,50	103,94
žádanky na léčiva od ZZ v ks	1 604 877	1 576 849	1 522 793	1 617 838	106,24	100,81
objednávky na léčiva od ostatních odběratelů v ks	152 755	159 609	183 647	181 924	99,06	119,10
žádanky na zdrav. prostředky od ZZ v ks	391 020	279 982	374 290	396 998	106,07	101,53
objednávky na zdrav. prostředky od ostatních odběratelů v ks	17 113	17 172	15 780	16 652	105,53	97,31
tržby léčiva a zdrav. prostředky celkem tis. Kč	59 954 489	63 851 171	66 022 674	71 698 439	108,60	119,59
tržby za léčiva celkem tis. Kč	53 371 702	57 096 260	58 696 447	63 600 782	108,36	119,17
v tom: tržby od ZPoj za léčiva v tis. Kč	33 039 146	32 219 244	31 231 356	35 185 429	112,66	106,50
tržby od ZPoj za zdrav. prostředky v tis. Kč	2 509 168	2 799 916	2 944 892	3 293 924	111,85	131,28
doplatky pacientů za recepty a poukazy tis. Kč	6 534 839	7 966 040	8 506 843	8 567 226	100,71	131,10
volný prodej léčiv a zdrav. prostředků tis. Kč	6 141 210	6 637 591	7 392 259	7 764 682	105,04	126,44
tržby od ZZ tis. Kč	11 265 505	13 407 795	15 063 508	15 957 115	105,93	141,65
z toho za léčiva tis. Kč	7 901 682	10 261 419	11 537 692	12 249 047	106,17	155,02
zdrav. prostř. tis. Kč	3 363 823	3 146 376	3 525 816	3 708 068	105,17	110,23
tržby od ostatních odběratelů za léčiva a zdrav. prostř. tis. Kč	464 621	820 585	883 816	930 063	105,23	200,18
farmaceuti (přepočtený počet) ¹⁾	5 606	5 548	5 508	5 646	x	x
farm. asistenti (přepočtený počet) ¹⁾	4 669	4 581	4 527	4 656	x	x
počet hodnocených jednotek s odevzdaným výkazem (lékárny i výdejny zdrav. prostředků)	2 449	2 410	2 388	2 443	x	x
tj. podíl z celkového registrovaného počtu ZZ (lékáren a výdejen zdrav. prostředků) v %	93,9	93,6	92,8	94,1	x	x

¹⁾ 2006–2007 stav k 31. 12. příslušného roku, od roku 2008 - průměrný roční přepočtený počet

ZPoj - zdravotní pojišťovny

ZZ - zdravotnická zařízení

Zdroj: ÚZIS ČR

2. Výkony na 1 lékárnu základního typu v letech 2006–2009

Rok	2006	2007	2008	2009	Index 2009/2008 v %	Index 2009/2006 v %
recepty ks	37 575	38 077	29 139	29 584	101,53	78,73
poukazy ks	753	810	697	734	105,31	97,48
žádanky na léčiva od ZZ ks	195	188	178	168	94,38	86,15
objednávky na léčiva od ostat. odběratelů ks	63	66	75	68	90,67	107,94
žádanky na zdrav. prostředky od ZZ ks	18	12	13	14	107,69	77,78
žádanky na zdrav. prostředky od ostatních odběratelů ks	4	4	4	4	100,00	100,00
tržby léčiva + zdrav. prostředky celkem tis. Kč	18 195	20 018	20 149	21 141	104,92	116,19
z toho tržby od ZPoj za léčiva tis. Kč	11 287	11 712	11 155	12 129	108,73	107,46
tržby od ZPoj za zdrav. prostředky tis. Kč	498	605	611	689	112,77	138,35
doplatky pacientů a volný prodej tis. Kč	5 336	6 195	6 771	6 672	98,54	125,04
tržby od ZZ tis. Kč	914	1 192	1 321	1 361	103,03	148,91
z toho za léčiva tis. Kč	858	1 172	1 305	1 341	102,76	156,29
zdrav. prostředky tis. Kč	56	20	16	20	125,00	35,71
tržby od ostatních odběratelů tis. Kč	160	314	291	290	99,66	181,25
z toho za léčiva tis. Kč	153	305	278	275	98,92	179,74
farmaceuti (přepočtený počet) ¹⁾	2,31	2,31	2,30	2,29	x	x
farm. asistenti (přepočtený počet) ¹⁾	1,78	1,76	1,74	1,74	x	x
počet hodnocených lékáren s odevzdaným výkazem	2 187	2 157	2 142	2 196	x	x
tj. podíl z celkového registrovaného počtu ZZ (klasických lékáren) v %	93,8	92,7	92,5	94,8	x	x

¹⁾ 2006–2007 stav k 31. 12. příslušného roku, od roku 2008 - průměrný roční přepočtený počet

ZPoj - zdravotní pojišťovny

ZZ - zdravotnická zařízení

Zdroj: ÚZIS ČR

3. Výkony na 1 ústavní (nemocniční) lékárnu v letech 2006–2009

Rok	2006	2007	2008	2009	Index 2009/2008 %	Index 2009/2006 %
recepty celkem ks	76 088	74 745	57 998	75 030	129,37	98,61
poukazy ks	4 314	4 423	4 347	4 763	109,57	110,41
žádanky na léčiva od ZZ ks	12 395	12 358	11 322	12 603	111,31	101,68
objednávky na léčiva od ostatních odběratelů ks	167	187	232	337	145,26	201,80
žádanky na zdrav. prostředky od ZZ ks	3 431	2 526	3 312	3 575	107,94	104,20
žádanky na zdrav. prostředky od ostatních odběratelů ks	30	20	20	17	85,00	56,67
tržby léčiva + zdrav. prostředky celkem tis. Kč	195 362	197 522	202 335	226 012	111,70	115,69
v tom tržby od ZPoj za léčiva tis. Kč	87 951	71 146	70 028	83 324	118,99	94,74
tržby od ZPoj za zdrav. prostředky tis. Kč	2 707	3 078	3 367	3 602	106,98	133,06
doplatky pacientů a volný prodej tis. Kč	8 153	9 394	10 425	11 542	110,71	141,57
tržby od ZZ tis. Kč	95 284	113 247	116 786	125 623	107,57	131,84
z toho za léčiva tis. Kč	63 413	83 916	86 794	93 726	107,99	147,80
zdrav. prostředky tis. Kč	31 871	29 331	29 992	31 897	106,35	100,08
tržby od ostatních odběratelů tis. Kč	417	657	1 729	1 922	111,16	460,91
z toho za léčiva tis. Kč	334	558	1 635	1 822	111,44	545,51
farmaceuti (přepočtený počet) ¹⁾	5,64	5,81	5,54	6,04	x	x
farm. asistenti (přepočtený počet) ¹⁾	6,88	6,95	6,73	7,16	x	x
počet hodnocených lékáren s odevzdaným výkazem	85	88	95	95	x	x
tj. podíl z celkového registrovaného počtu ZZ (ústavních lékáren) v %	100	100	100	100	x	x

¹⁾ 2006–2007 stav k 31. 12. příslušného roku, od roku 2008 - průměrný roční přepočtený počet

ZPoj - zdravotní pojišťovny

ZZ - zdravotnická zařízení

Zdroj: ÚZIS ČR

**4. Průměrná tržba na 1 doklad v Kč a počet dokladů
na 1 obyvatele v lékárenské péči v letech 2006–2009**

Doklad	2006	2007	2008	2009
na 1 recept hodnota léků v Kč	442	445	575	598
na 1 recept hodnota léků v Kč v klasické lékárně	373	395	505	527
na 1 recept hodnota léků v Kč v ústavní lékárně	1 320	1 036	1 327	1 217
na 1 poukaz hodnota zdrav. prostředků v Kč	852	950	1 053	1 084
na 1 žádanku od ZZ na léčiva hodnota v Kč	4 884	6 508	7 577	7 571
na 1 žádanku od ZZ na zdrav. prostř. hodnota v Kč	8 584	11 238	9 420	9 340
na 1 objednávku léčiv hodnota v Kč	2 396	4 471	4 161	4 317
průměrná úhrada pacienta na 1 recept v Kč	72	87	122	116
průměrná úhrada pacienta na 1 poukaz v Kč	27	43	43	42
průměrný počet obyvatel na 1 lékárně	4 120	4 119	4 079	4 054
průměrná úhrada na recepty a poukazy na 1 obyvatele za rok v Kč	628	772	816	817
volný prodej léčiv/zdrav. prostředků na 1 obyvatele za rok v Kč	598	643	709	740
průměrný počet receptů na 1 obyvatele za rok v ks	8,71	8,72	6,60	6,95
průměrný počet poukazů na 1 obyvatele za rok v ks	0,30	0,30	0,28	0,30

Zdroj: ÚZIS ČR

5. Lékárny základního typu - počty receptů a tržby za rok 2009

Počet receptů v kusech za rok	Počet lékáren	Tržby v mil. Kč za rok	Počet lékáren
0–10 000	323	0–5	204
10 001–20 000	629	5–10	447
20 001–30 000	479	10–15	425
30 001–40 000	265	15–20	303
40 001–50 000	174	20–25	213
50 001–60 000	112	25–30	177
60 001–70 000	76	30–35	113
70 001–80 000	40	35–40	73
80 001–90 000	29	40–45	45
90 001–100 000	24	45–50	44
100 001–150 000	35	50–55	27
150 001–200 000	8	55–60	24
200 001 a více	2	60 a více	96
Celkem ČR	2 196	Celkem ČR	2 191

Zdroj: ÚZIS ČR

6. Průměrné výkony na 1 lékárnu základního typu za rok 2009 kraje + ČR celkem *)

Kraj	Praha	Středo- český	Jiho- český	Plzeňský	Karlo- varský	Ústecký	Libe- recký	Králo- véhr.	Pardu- bický	Vyso- čina	Jihomo- ravský	Olo- moucký	Zlínský	Morav- skosl.	ČR celkem
recepty celkem ks	31 530	30 352	26 688	27 621	25 974	27 552	27 248	28 331	28 478	28 549	28 690	34 635	30 494	32 197	29 584
poukazy ks	616	715	574	855	444	570	977	978	1 018	683	697	685	818	782	734
žádanky na léčiva od ZZ ks	91	241	159	128	210	115	75	145	195	83	155	235	228	256	168
objednávky na léčiva od ostat. odběratelů ks	76	58	98	45	97	94	34	51	33	62	96	42	44	73	68
žádanky/objednávky na zdrav. prostř. ks celkem	11	14	6	23	24	21	12	42	20	14	17	20	31	17	18
tržby léčiva + zdrav. prostř. celkem tis. Kč	26 487	21 810	17 867	20 029	19 768	19 061	18 068	20 634	19 419	18 102	19 475	23 300	20 353	23 433	21 141
v tom: tržby od ZPoj za léčiva tis. Kč	13 047	12 161	10 369	11 875	10 409	11 433	10 425	12 259	12 108	11 349	11 314	14 149	12 265	13 867	12 129
tržby od ZPoj za zdrav. prostř. tis. Kč	944	586	502	804	404	469	917	940	664	578	597	663	754	680	689
doplátky pacientů a volný prodej tis. Kč	9 213	7 147	6 120	6 653	7 822	6 240	6 170	5 452	5 744	5 775	6 229	6 766	5 848	6 255	6 672
tržby od ZZ tis. Kč	2 775	1 725	453	522	734	581	428	1 708	809	186	1 000	1 535	1 158	2 403	1 361
tržby od ostat.odběr. tis. Kč	507	191	424	174	399	338	129	275	94	213	335	187	329	228	290
farmaceuti (průměrný roční přepočtený počet)	2,49	2,10	2,06	1,93	2,03	1,83	2,09	2,56	2,41	2,34	2,51	2,46	2,35	2,41	2,29
farm. asistenti (průměrný roční přepočtený počet)	2,23	1,85	1,54	1,69	1,88	2,17	1,63	1,21	1,60	1,71	1,74	1,39	1,40	1,72	1,74
počet hodnocených lékáren s odevzdaným výkazem	276	218	139	114	69	167	96	139	116	107	258	123	130	238	2 196
tj. podíl z celkového registrovaného počtu ZZ (klasických lékáren) v %	91,4	96,0	94,6	91,9	89,6	97,7	99,0	99,3	95,1	98,2	94,5	94,6	97,0	92,4	94,8

*) Včetně odloučeních odd. výdeje léčiv, dle odevzdaných výkazů

Zdroj: ÚZIS ČR

ZZ - zdravotnická zařízení

ZPoj - zdravotní pojišťovny